

## **Comentariu Literar - Eu nu strivesc corola de minuni a lumii de Lucian Blaga**

Simplitatea expresiva a acestui text, considerat unanim a fi arta poetica a lui Blaga si, mai mult chiar, intuitia generatoare a intregului sau sistem filozofic, se impune de la prima lectura. Ceea ce se retine numaidecat este refuzul paradoxal al cunoasterii si vointa de conservare a tainelor, din iubire pentru ele. Ideea se valorifica plastic printr-o comparatie dezvoltata in maniera mai generala din Poemele luminii, in fruntea carora e asezata in chip semnificativ.

Elementul care declanseaza emotia lirica e tocmai aceasta idee. in Pietre pentru templul meu, volum publicat concomitent cu cel deja pomenit, citim urmatoarele: "Cateodata datoria noastra in fata unui mister nu e sa-l lamurim, ci sa-l adancim asa de mult, incat sa-l prefacem intr-un mister si mai mare." Identitatea acestei afirmatii cu semnificatia poeziei dovedeste limpede obsesia autorului, care exprima o credinta adanca si o atitudine cu implicatii dintre cele mai importante.

Legatura intre poezia si filozofia viitorului autor al Trilogiei cunoasterii este indiscutabila. Poetul insusi o recunoaste intr-un interviu din 1935, cel putin pentru perioada care ne intereseaza aici: "La inceputul creatiei mele literare planul poetic si cel filozofic interferau, insa pe masura ce am inaintat in viata ele s-au diferentiat incet, incet, si tot mai mult". Pe de alta parte, in acelasi an, 1935, referindu-se mai precis la intuitia din Eu nu strivesc corola, Blaga marturisea intr-un articol ca din ea, fara sa banuiasca macar, s-a dezvoltat mai tarziu "ideea despre dogma ca metoda creatoare. Acea atitudine metafizica a fost insa punctul de plecare, matca din care s-a nascut roiul multiplu articulat al sistemului meu epistemologic".

Pentru a stabili mai exact sensul relatiei dintre poezie si filozofie la Blaga, trebuie neaparat subliniat ca opera ganditorului este produsul, desigur amplificat si expus discursiv, al unor intuitii lirice initiale si nu invers, cum o presupune operatia destul de raspandita de a interpreta poezia prin prisma conceptelor din Trilogie. Iata din ce cauza constructiile teoretice ale lui Blaga se caracterizeaza prin frumuseti si armonie interioara, adica prin virtuti estetice, dincolo de orice valoare de adevar, in vreme ce poezia e intuitie lirica de cea mai pura speta si de cea mai buna calitate. Din considerente ca acestea, Eu nu strivesc corola reprezinta o realitate de sine statatoare, care nu trebuie privita si judecata dintr-o perspectiva exterioara, intrucat ea nu este punctul de ajungere sau de concretizare plastica a unei idei filozofice, ci, dimpotriva, punctul de plecare al acesteia din urma.

Textul se organizeaza in doua mari secvente aflate intr-o opozitie elementara: de la negatie la afirmatie. Poetul nu spulbera tainele, ci, dimpotriva, le potenteaza. Fiecare secventa contine la randul ei doua momente care in prima se afla in antiteza, iar in a doua se asociaza prin comparatie. Iata prima secventa cu cele doua momente ale ei:

(I)"Eu nu strivesc corola de minuni a lumii

## Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari  
<http://referatenoi.ro>

---

si nu ucid cu mintea tainele ce le-ntalnesc  
in calea mea  
in flori, in ochi, pe buze ori morminte"  
(II)"Lumina altora  
sugruma vraja nepatrunsului ascuns  
in adancimi de intuneric".

in aceasta parte trebuie constate, inainte de orice, cateva lucruri mai insemnate. Risipirea tainelor apare poetului ca o actiune de nepermisa si cruda violare a "corolei de minuni a lumii", de vreme ce verbele folosite sunt "nu strivesc", "nu ucid" si "sugruma". in al doilea rand, misterul este intalnit "in flori, in ochi, pe buze ori morminte". Prezenta lui face parte dintre "minunile lumii" si e asociata cu ideea de vraja. Impresia generala a aceea a unei ordini a lumii care nu trebuie compromisa printr-o interventie violenta, intrucat ea coincidea cu viata insasi.

A doua secventa a poeziei e la fel de simpla:

(I)"dar eu,  
eu cu lumina mea sporesc a lumii taina -"  
(II)"si-ntocmai cum razele ei albe  
nu micsoreaza, ci tremuratoare  
mareste si mai tare taina noptii"  
(I)"asa imbogatesc si eu intunecata zare,  
cu largi fiori de sfant mister,  
si tot ce-i ne-nteles  
se schimba-n intelesuri si mai mari  
sub ochii mei -  
caci eu iubesc  
si flori si ochi si buze si morminte".

E evident ca prin comparatie nu dobandim propriu-zis o semnificatie noua, ci doar o explicatie suplimentara de acela al metaforelor pe care Blaga le numeste plasticizante, diferentiindu-le de cele revelatorii. Granita ramane totusi labila si comparatia cunoasterii cu lumina lunii poate fi interpretata si ca un spor de semnificatii, fie ele si secundare.

Nu se poate contesta ca poezia in genere si mai cu seama poezia moderna lucreaza mai degraba cu obscuritati decat cu limpezimi. Faptul ca atare tine desigur de dialectica expresiei tinzand necontenit spre originalitate, dar nu mai putin de calitatea sondajului liric. Functia reflexiva a limbajului poetic se hipertrofiaza in dauna celei tranzitive, generand dificultati de intelegere din ce in ce mai mari. Fara sa exprime direct acest proces dramatic, poezia lui Blaga este totusi o veriga din lantul desfasurarii lui.

Dar in vreme ce multi dintre poetii secolului nostru si-au orientat eforturile de inovatie spre

domeniul expresiei, autorul Laudei somnului a rasturnat intreaga viziune a lirismului, investigand prin mit zone ale realitatii si ale spiritualitatii noastre etnice pe care pana la el nici macar nu le-a intrevazut cineva. Astfel incat aportul decisiv al lui Blaga la dezvoltarea poeziei romanesti consta nu intr-o anumita superioritate expresiva sau imagistica, ci in descoperirea si exploatarea unui intreg nou continent al lirismului. Eu nu strivesc corola de minuni a lumii este doar poarta prin care se intra in acest continent. Rostul acestei mici poezii e acela al unui simplu, dar extrem de semnificativ moto la intreaga opera a lui Lucian Blaga.